

Xavier Pàmies parla de la seva versió catalana del 'Victus' que Albert Sánchez Piñol va escriure en castellà

El traductor més llegit de Sant Jordi



Xavier Pàmies, fotografiat divendres passat a Santa Maria de Corcó

LILBERT TEIXIDO

XAVI AYÉN
Barcelona

El llibre més comprat aquest Sant Jordi, segons el Gremi de Llibreters, va ser la versió catalana de *Victus*, la novel·la sobre el setge de Barcelona de 1714 d'Albert Sánchez Piñol. Es tracta d'una traducció feta per Xavier Pàmies (Barcelona, 1959), qui va haver d'afrontar el repte de traduir una obra que l'autor mateix no va ser capaç d'escriure en català, la llengua que fins aleshores havia estat el seu instrument d'expressió literària en exclusiva.

Pàmies, que respon a aquest diari per correu electrònic des de Santa Maria de Corcó (Osona), recorda que Sánchez Piñol "ha comentat que la major part de documentació històrica de l'època estava escrita en castellà, i m'imaginava que aquesta immersió lingüística devia ser un element impor-

tant a l'hora de decantar-se per escriure en castellà".

Hi ha lectors que han trobat la traducció catalana un punt més èpica, mentre que troben que la castellana és més destrallera i humorística. El traductor no hi està d'acord: "Jo crec que l'èpica i l'aventura són les mateixes en l'original i en la traducció. Pel que fa al to literari, pot influir-hi la traducció de qualificatius col·loquials o vulgars de l'estil d'*abuelote*, *abusón* o *berzotas*, molt consolidats en castellà també aquí a Catalunya (pensem en els diàlegs de personatges de tebeo com en Pepe Gotera i tants d'altres), un argot del qual crec que no es pot negar que en català estem mancats. Jo he optat per intentar mantenir el to castís sense caure en solucions carrinclones, i alguna vegada això m'ha portat a triar solucions més neutres".

El més difícil de la seva feina ha estat, justament, "conservar aquest registre col·loquial" però

Barcelona va pagar la traducció

■ L'Ajuntament de Barcelona va finançar la traducció de l'obra de Sánchez Piñol escrita originalment en llengua castellana amb una aportació de 10.000 euros. Així ho ha reconegut després de la publicació d'aquesta informació avançada pel diari *El País*. El municipi justifica aquesta subvenció, acordada pel consell d'edicions i publicacions de l'Ajuntament de Barcelona, que presideix el cinquè tinent d'alcalde, Jaume Ciurana, en l'interès d'aquesta obra que explica un esdeveniment històric de la ciutat. Malgrat que inicialment fonts municipals asseguraven que aquest tipus d'aportacions

a iniciatives editorials del sector privat no eren habituals, l'Ajuntament va assegurar divendres que només el 2012 s'havien assolit vint acords individuals per participar en alguna fase de la producció de trenta-sis projectes i que, la subvenció a La Campana per a la traducció de *Victus* s'emmarca en aquesta línia de cooperació. L'oposició ha criticat que l'Ajuntament hagi gastat aquests diners en un projecte editorial la viabilitat econòmica del qual era indubtable atès el seu gran èxit comercial. Xavier Trias ha convertit el tricentenari del 1714 en una prioritat política del seu govern. / J.V.A.

també "no perdre el to d'època que l'original posseeix en alguns fragments, introduint-hi algun terme català contemporani al temps en què Zuviría dicta les seves memòries. Per trobar-ne, vaig consultar puntualment el *Calaix de sastre* del baró de Maldà".

En el cas de *Victus*, no hi ha hagut debat sobre si és millor llegir una novel·la escrita en castellà en la seva versió original. Pàmies pensa que "en principi, és preferible llegir originals, perquè es poden apreciar els matisos, els jocs i l'estil de l'obra sense intermediaris; però també és veritat que, llegint en la llengua materna, l'essència i el sentiment de l'obra po-

"És millor llegir versions originals, però llegir en la llengua materna pot arribar més a l'ànima"

den arribar més a l'ànima".

Comparant tots dos llibres, hi ha molts exemples curiosos. A l'original, en Zuviría exclama "merda!" en català enmig d'una conversa en castellà, "cosa que fa recordar el traductor - que en Villarreal aprofiti per confessar-li que ell va néixer a Barcelona, però aquest joc lingüístic es perdia a la versió catalana, de manera que vaig proposar el canvi radical de substituir l'exclamació merda pel refrany *Al camí de Barcelona, qui no camina s'estalona* (que porta també en Villarreal a fer la seva confessió de barcelonitat), i l'autor va considerar-ho oportú".

Pàmies és un dels traductors catalans més demanats per les editorials. Ara acaba de traduir *The Europeans* de Henry James, i ha començat *Sabbath's Theater* de Philip Roth. Dels seus traduïts, quins són els predilectes? "Tots els Roth m'han encantat (tant Henry Roth com Philip Roth). També m'agrada molt la Karen Blixen (*Memòries d'Àfrica*). Deixant de banda *El casolot* d'en Dickens, tinc un sentiment especialment entranyable per la traducció que vaig fer del *Grande Sertão: Veredas* del brasiler João Guimarães Rosa, que va ser la primera traducció que vaig fer del portuguès, deu fer 25 anys".●

28 D'ABRIL * TORNEIG ONLINE GRATUIT * A LES 20.30 h

2 ENTRADES
Barcelona-Bayern
de l'1 de maig
+50€ GARANTITS



CASINO BARCELONA.es
TU CASINO, AHORA ONLINE

JUGAR DES DE CASA MAI HA ESTAT TAN REAL

www.casinobarcelona.es



+18

Llicències atorgades per la DGOJ

Promoció vàlida fins al 28 d'abril de 2013. El premi de 50 € garantits és a repartir entre els 60 primers classificats del torneig. Veure termes i condicions al web.